

УДК 72.012.8:727.7

ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРЕДМЕТНОГО ОТОЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ У КИЇВСЬКИХ ШКОЛАХ: МАТЕРІАЛИ ПОЛЬОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

А.В. Лісовська

Доц. Д.Ю. Косенко

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета: виявлення особливостей функціонування предметного оточення старшокласників для обґрунтування пропозицій щодо його удосконалення.

Завдання:

- дослідження наявного стану меблювання та обладнання навчальних приміщень (НП) та рекреаційних приміщень (РП).
- виявлення способів взаємодії учнів з елементами предметного середовища, як організованого (шкільні меблі та обладнання), так і спонтанного (власний одяг, особисті речі тощо).

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – предметне середовище у приміщеннях старших класів загальноосвітньої школи. Предмет дослідження – взаємодія учнів з елементами предметного середовища.

Методи та засоби дослідження. Дослідження проводилось у трьох загальноосвітніх школах на Лівобережжі міста Києва. Використовувались методи візуального огляду приміщень, спостереження за діяльністю учнів, анкетування та співбесіди. Відповіді на анкети отримано від 165 учнів 8–11 класів.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Вперше комплексно досліджено функціонування як організованого, так і спонтанного предметного оточення учнів в умовах навчального закладу. Результати дослідження можуть бути використані для удосконалення облаштування шкіл.

Результати дослідження. Огляд приміщень шкіл виявив, що НП у школах є обладнаними в цілому відповідно до функції та нормативних вимог [1, 2]. Меблювання включає учнівські столи на 2 місця зі стільцями, робоче місце вчителя, шафи для навчального приладдя та подекуди для особистих речей учнів. Учнівські столи, як правило, облаштовано гачками для сумок та полицями під робочою поверхнею. В той же час у РП, призначених для учнів старших класів, наявні лише елементи озеленення, інформаційні стенди тощо. Можливості для зміни видів діяльності учнів у цих приміщеннях відсутні. Спостереження виявило, що учні під час перерв, як правило, перебувають у РП, носячи з собою сумки (рюкзаки). Класи під час перерв, як правило, замкнено. Частково це підтверджується даними анкетування, згідно яких 53% учнів зазначають, що на перерві знаходяться у коридорі, 20% – у шкільній їдальні, 22% – на вулиці. При цьому 37% учнів зазначають, що під час перерви гуляють, бігають, 32% вказують, що сісти нема де, тому доводиться ходити (рис. 1).

Питання зберігання особистих речей учнів не вирішено системно. Згідно результатів анкетування, лише 42,5% школярів користуються гардеробом для зберігання верхнього одягу; решта – зберігають його у класі, носять з собою. Так само не вирішено питання зберігання рюкзаків (рис. 2), що нерідко захаращують приміщення та створюють інші незручності.

В цілому, за результатами опитування, понад 30% респондентів не задоволені розташуванням меблів та обладнання у навчальних приміщеннях.

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**
Комп'ютерний дизайн інтер'єру і меблів

Висновки. Проведене дослідження показує, що предметне середовище досліджених шкіл недостатньо пристосовано до потреб старшокласників. РП здебільшого є необлаштованими та некомфортними. Питання зберігання особистих речей учнів (верхній одяг, змінне взуття, рюкзаки тощо) систематично не вирішено, що призводить до цілої низки незручностей як під час уроків, так і на перервах. На нашу думку, предметне середовище школи частково можна покращити шляхом внесення змін та доповнень у меблюванні як НП, так і РП.

Ключові слова: навчальний заклад, предметно-просторове середовище, освітнє середовище, дизайн інтер'єру, дизайн меблів.

Рисунок 1 - Діяльність учнів під час перерв (за результатами анкетування)

Рисунок 2 - Зберігання особистих речей учнів під час уроків та перерв (за результатами анкетування)

ЛІТЕРАТУРА

1. Будинки та споруди навчальних закладів: ДБН В.2.2-3-97 [Чинний від 01.01.1998] К.: Держкоммістобудування України, 1997. – (Державні будівельні норми України).
2. Держ. сан. правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу: ДСанПіН 5.5.2.008-01 [Чинний від 14.08.2001] К.: МОЗ України, 2001. – (Державні санітарні правила і норми України).